Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002865

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Інституту вищої освіти НАПН України "Про видачу диплома доктора філософії" від 27 серпня 2026 р. №39

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козуля Віталій Михайлович
2. Vitalii M. Kozulia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політика і лідерство у вищій освіті

Дата захисту: 12-08-2026

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Історія

Місце роботи здобувача: Приватний заклад загальної середньої освіти ліцей "АЙ ТІ СТЕП СКУЛ КИЇВ"

Код за ЄДРПОУ: 42975918

Місцезнаходження: вул. Симона Петлюри, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14968

Повне найменування юридичної особи: Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21707620

Місцезнаходження: вул. Бастіонна, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21707620

Місцезнаходження: вул. Бастіонна, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.37.01

Тема дисертації:

1. Імплементація політики інклюзії у Європейському просторі вищої освіти

2. Implementation of Inclusion Policy in the European Higher Education Area

Реферат/анотація:

1. У дисертації наведено теоретичне обґрунтування імплементації політики інклюзії в Європейському просторі вищої освіти й розроблено рекомендації щодо її імплементації у сферу вищої освіти України на національному та інституційному рівнях. Сформульовано понятєво-термінологічний апарат дослідження проблеми інклюзії в сучасному просторі вищої освіти. Систематизовано підходи до визначення категорій «інклюзія», «інклюзія в освіті», «інклюзивна освіта», «інклюзивне навчання», «інклюзивна освітня політика» та представлено схематичне співвідношення категорій «інклюзія», «інклюзія в освіті» та «інклюзія у вищій освіті» із визначенням їх змістового наповнення. Запропоновано визначення поняття «інклюзивне навчання у вищій освіті». Здійснено періодизацію розвитку феномену інклюзії в національній вищій освіті на основі принципу зміни освітньої парадигми й трансформації ставлення до організації навчання осіб з особливими освітніми потребами та виділено п’ять періодів розвитку вітчизняного нормативно-правового регулювання

інклюзії у вищій освіті. Виявлено тенденції та особливості імплементації політики інклюзії в Європейському просторі вищої освіти, яка реалізується на основі поєднання наднаціонального, національного та інституційного рівнів регулювання. Виявлено еволюцію підходу до імплементації політики інклюзії у Європейський простір вищої освіти за комюніке конференцій міністрів країн-учасниць Болонського процесу – від розгляду інклюзії як складника соціального виміру університетської освіти до її утвердження як важливої характеристики та стратегічного пріоритету розвитку європейської вищої освіти на наступне десятиліття. Проведено аналіз найкращих практик імплементації політики інклюзії на інституційному рівні в провідних європейських закладах вищої освіти й виявлено низку спільних параметрів, що стосуються імплементації політики інклюзії в ЄПВО. Встановлено принципи імплементації політики інклюзії у вищій освіті. Визначено методологічні підходи до імплементації політики інклюзії, зокрема людиноцентричного, компетентнісного, системного, інституційного та доказово-орієнтовного. Визначено, що ефективність імплементації політики інклюзії залежить від узгодження національного регуляторного впливу з інституційною автономією закладів вищої освіти, інтеграції інклюзії в системи забезпечення якості освіти й впровадження механізмів постійного моніторингу й коригування політик. Проведено детальне дослідження національного рівня регулювання імплементації політики інклюзії з 2019 року. Систематизовано сильні та слабкі сторони імплементації політики інклюзії в провідних українських університетах, виявлено зовнішні можливості й загрози імплементації політики інклюзії. Набули подальшого розвитку теорія і практика впровадження елементів європейського досвіду інклюзивного навчання в роботу вітчизняних ЗВО; принципи й тенденції трансформації вітчизняних закладів вищої освіти відповідно до інклюзивної освітньої концепції. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення імплементації політики інклюзії у вітчизняний простір вищої освіти, що передбачають комплексний підхід та виконання заходів на національному та інституційному рівнях. Концептуальні засади імплементації політики інклюзії у вітчизняну вищу освіту на національному та інституційному рівнях розкрито як цілісну систему цінностей, принципів, підходів і механізмів, що визначають логіку трансформації стратегічних цілей політики інклюзії в конкретні управлінські й освітні практики закладів вищої освіти. Запропоновано модель реалізації інклюзивної політики на різних рівнях управління – від національного до інституційного.

2. The dissertation provides a theoretical substantiation for the implementation of inclusion policy in the European Higher Education Area (EHEA) and develops recommendations for its implementation in the higher education system of Ukraine at the national and institutional levels. The study has formulated the conceptual and terminological apparatus for researching inclusion in contemporary higher education. Approaches to defining the categories «inclusion», «inclusion in education», «inclusive education», «inclusive learning», and «inclusive educational policy» have been systematized. A schematic representation of the interrelationship between the categories «inclusion», «inclusion in education», and «inclusion in higher education» is provided, along with their content. The following definition of «inclusive learning in higher education» is proposed. The development of the inclusion phenomenon in Ukrainian higher education has been periodized based on shifts in the educational paradigm and changes in attitudes toward the education of individuals with special educational needs. Five periods in the evolution of domestic legal regulation of inclusion in higher education have been identified. Trends and specific features of inclusion policy implementation in the European Higher Education Area have been identified. This policy is implemented through the interaction of supranational, national, and institutional levels of governance. The evolution of the approach to inclusion policy within the European Higher Education Area is traced through the communiqués of the Bologna Process ministerial conferences — from viewing inclusion as part of the social dimension of university education to its recognition as a key characteristic and strategic priority for the development of European higher education in the coming decade. Best practices of inclusion policy implementation at the institutional level in leading European universities have been analyzed. The principles of inclusion policy implementation in higher education have been established. Methodological approaches to inclusion policy implementation have been identified, including human-centered, competency-based, systemic, institutional, and evidence-based approaches. It is determined that the effectiveness of inclusion policy implementation depends on harmonizing national regulatory frameworks with institutional autonomy, integrating

inclusion into quality assurance systems, and establishing continuous monitoring and policy adjustment mechanisms. A detailed analysis of national-level regulation of inclusion policy implementation since 2019 has been conducted. The strengths and weaknesses of inclusion policy implementation in leading Ukrainian universities have been systematized, along with external opportunities and threats. The study further develops the theory and practice of adapting elements of European inclusive education experience to Ukrainian higher education institutions, as well as the principles and trends of their transformation in line with the inclusive education paradigm. Proposals have been developed for improving the implementation of inclusion policy in Ukrainian higher education. These envisage a comprehensive approach involving coordinated measures at both national and institutional levels. The conceptual framework is presented as an integrated system of values, principles, approaches, and mechanisms that translate strategic inclusion goals into concrete management and educational practices. A model for implementing inclusive policy across governance levels (national to institutional) is proposed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Козуля В. М. Інклюзивне освітнє середовище: сутність та особливості. Молодь і ринок. 2020. №5. С. 131–136.
- 2. Козуля В. М., Скиба Ю. А. SWOT-аналіз інклюзивного освітнього середовища вітчизняних університетів. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Вип. 78. С. 110–116.
- 3. Козуля В., Скиба Ю. Еволюція підходу до імплементації політики інклюзії у комюніке конференцій міністрів країн-учасниць Болонського процесу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2023. № 91. С. 123–126.
- 4. Kozulia V. Global and European instruments as the normative basic for inclusion in higher education. Österreichisches Multiscience Journalal (Innsbruck, Austria). VOL 1, No44(2021). November 11, 2021. C.24–27.
- 5. Козуля В. М. Дефініційний аналіз поняття «інклюзії». Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті: зб. наук. праць IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 трав. 2020 р.). Київ, 2020. С. 54.
- 6. Козуля В. М. Глобальні та європейські документи як нормативне підґрунтя інклюзії у вищій школі. The VIII International Science Conference «Impact of modernity on science and practice», Madrid, Spain. April 6–7, 2021, C.110.
- 7. Козуля В. М. Концептуальні засади імплементації політики інклюзії у вітчизняному просторі вищої освіти. ELA Conference European Dimension of Education in future Ukraine. Конференція ELA Європейський вимір освіти в Україні майбутнього.(ELA Conference, Київ-Львів, 18-20 грудня 2025 року).

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0112U002214 0125U000523

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скиба Юрій Андрійович

2. Yurii A. Skyba

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2238-8272

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21707620

Місцезнаходження: вул. Бастіонна, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варецька Олена Володимирівна

2. Olena V. Varetska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4567-5760

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02136146

Місцезнаходження: вул Незалежної України, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69035, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сасіна Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Sasina

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8046-5083

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Отич Олена Миколаївна

2. Olena M. Otych

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2686-2832

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21707620

Місцезнаходження: вул. Бастіонна, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Галина Олександрівна

2. Halyna O. Kovalchuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8328-1471

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21707620

Місцезнаходження: вул. Бастіонна, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Оржель Олена Юріївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Оржель Олена Юріївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Yurii Skyba
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна